

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือก ระดับบัณฑิตศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นางสาวณัฐชลีภรณ์ อินทุโส^{1*} รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะลักษณ์ พุทรวงศ์²

นางสาวปราณี อริยพุกษ์³ และนางสาวเสาวลักษณ์ สมบูรณ์ผล⁴

สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2568 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากระบบรับสมัครและระบบรายงานตัวรวมทั้งสิ้น 2,115 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า จากผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด มีผู้รายงานตัวเข้าศึกษาคิดเป็นร้อยละ 82.46 และผู้ไม่รายงานตัวร้อยละ 17.54 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกชี้ให้เห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทุนการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด ซึ่งผู้ได้รับทุนมีโอกาสรายงานตัวสูงกว่าผู้ไม่ได้รับทุนร้อยละ 29.5 รองลงมาคือปัจจัยด้านสัญชาติที่พบว่าผู้สมัครสัญชาติไทยมีโอกาสรายงานตัวสูงกว่าสัญชาติอื่นร้อยละ 13.5 สำหรับปัจจัยด้านเพศพบว่าเพศชายมีโอกาสรายงานตัวต่ำกว่าเพศหญิงร้อยละ 4 และปัจจัยด้านประเภทหลักสูตรพบว่าหลักสูตรนานาชาติหรือสองภาษามีโอกาสรายงานตัวต่ำกว่าหลักสูตรไทยร้อยละ 9.5 ในส่วนของรอบการสมัครพบว่ารอบที่ 3 ของภาคการศึกษาที่ 1 มีแนวโน้มการรายงานตัวสูงกว่ารอบอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านคณะส่งผลกระทบต่ออัตราการรายงานตัวที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยกลุ่มคณะทางสังคมศาสตร์และบริหารธุรกิจมีแนวโน้มการรายงานตัวต่ำกว่าคณะอื่น ๆ

ข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงการวิเคราะห์เบื้องต้นที่ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือก อย่างไรก็ตามหากมีผู้ประสงค์จะศึกษาประเด็นดังกล่าวควรจะต้องมีการศึกษาเชิงลึกในระดับหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ: การยืนยันสิทธิ์เข้าศึกษา, นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยืนยันสิทธิ์เข้าศึกษา

^{1*} หัวหน้าโครงการ นักจัดการงานทั่วไป ฝ่ายรับเข้าศึกษาและบริหารหลักสูตรปริญญาตรี

² ที่ปรึกษาโครงการ รองผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ ผู้ร่วมวิจัย นักจัดการงานทั่วไป ฝ่ายรับเข้าศึกษาและบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

⁴ ผู้ร่วมวิจัย นักบริหารงานการศึกษา ข้าราชการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายรับเข้าศึกษาและบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

Abstract

This research aims to analyze the factors influencing the registration of qualified graduate applicants at Chiang Mai University for the 2026 academic year. The study utilized secondary data from the admission and registration systems, covering a total of 2,115 individuals. Data were analyzed using descriptive statistics, Chi-square tests, and Logistic Regression analysis.

The results showed that among all qualified applicants, 82.46 percent reported for registration, while 17.54 percent did not. Logistic Regression analysis identified several factors that significantly influence registration at a statistical level. Scholarships were the most influential factor, with recipients being 29.5 percent more likely to register than non-recipients. This was followed by nationality, where Thai applicants were 13.5 percent more likely to register than other nationalities. Regarding gender, male applicants were 4 percent less likely to register than female applicants, and for program types, international or bilingual programs were 9.5 percent less likely to register compared to Thai programs. In terms of the admission round, the third round of the first semester showed a significantly higher likelihood of registration than other rounds. Furthermore, it was found that the faculty factor clearly impacted on registration rates, with social sciences and business-related faculties showing a lower likelihood of registration compared to other faculties.

The data in this study represents only an initial analysis that highlights the different factors affecting the registration of qualified applicants. However, those interested in further investigating this issue should conduct more in-depth studies at the specific program level in the future.

Keyword: Acceptance of Admission Offers, Graduate Students, Factors Influencing Admission Acceptance

1. บทนำ/ที่มาและความสำคัญ

การรายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในทุก ระดับจำเป็นต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรักษาสีตึกในการเข้าศึกษาต่อ โดยการสมัคร เข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กระบวนการรายงานตัวมีการดำเนินการหลายครั้งต่อ ปีตามรอบการรับสมัคร โดยเฉลี่ยมากกว่า 6 รอบต่อหนึ่งปีการศึกษา

จากข้อมูลของสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างปีการศึกษา 2564-2568 พบว่า มีผู้ผ่านการคัดเลือกระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้รับหัตถ์นักศึกษารวมทั้งสิ้นระหว่าง 1,900-2,200 รายต่อปี โดยมี ผู้มารายงานตัวเฉลี่ยร้อยละ 79-83 ของผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด ขณะที่อีกร้อยละ 17-21 ไม่ได้ดำเนินการรายงาน ตัวภายในเวลาที่กำหนด ทำให้ถูกตัดสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อไป โดยในปีการศึกษา 2564 มีผู้สละสิทธิ์ร้อยละ 18.96 ปี 2565 ร้อยละ 20.30 ปี 2566 ร้อยละ 20.73 ปี 2567 ร้อยละ 18.29 และปี 2568 ร้อยละ 17.54 ซึ่งสะท้อนให้ เห็นว่าปัญหาการไม่มารายงานตัวยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราที่ค่อนข้างคงที่ตลอดช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

การที่ผู้ผ่านการคัดเลือกบางส่วนไม่มารายงานตัวอาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ความไม่พร้อมทางการเงิน ภาระงานประจำ ความไม่สะดวกด้านเวลา หรืออาจสอบได้ในหลักสูตร หรือสถาบันอื่น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการ ตัดสินใจรายงานตัว ซึ่งหากสามารถทำความเข้าใจได้อย่างเป็นระบบ จะช่วยให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนการรับสมัคร การสื่อสารกับผู้สมัคร และการบริหารจัดการจำนวนรับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในปัจจุบันแม้จะมีงานวิจัยหลายชิ้นที่นำแบบจำลองทางสถิติมาใช้เพื่อทำนายความเป็นไปได้ในการเข้าศึกษา ต่อ แต่เนื่องด้วยบริบททางสังคม และระบบทางการศึกษาที่แตกต่างกันระหว่างการวิเคราะห์การเข้าศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างประเทศ และสถาบันการศึกษาในไทย ก็อาจจะส่งผลทำให้ปัจจัยต่าง ๆ ที่ถูก วิเคราะห์มีความแตกต่างกันได้ ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในไทย แม้จะให้ฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ ด้วยรูปแบบทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน รวมถึงรูปแบบการรับสมัครที่มีความหลากหลาย มากขึ้น ข้อมูลดังกล่าวอาจไม่สามารถสะท้อนพฤติกรรมของผู้สมัครได้อย่างครอบคลุม

สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินงาน ระบบรับสมัครและรายงานตัวออนไลน์ ได้มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การสมัคร การสอบคัดเลือก ไปจนถึงการรายงานตัวเข้าศึกษา ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการนำข้อมูลชุดดังกล่าวมา วิเคราะห์เชิงสถิติเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (อาทิ เพศ, อายุ, ประสบการณ์การทำงาน, สถาบันการศึกษาเดิม, เกรดเฉลี่ย และสถานะการได้รับทุน) และปัจจัยด้านหลักสูตร (อาทิ ค่าธรรมเนียมการศึกษา, รอบการรับสมัคร และประเภทหลักสูตร) เพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือกให้มีความ ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การดำเนินการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่าน การคัดเลือกระดับบัณฑิตศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่” จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการเปลี่ยนฐานข้อมูล ที่มีอยู่ให้เป็นองค์ความรู้เชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

กระบวนการรับสมัครตลอดจนกระบวนการรายงานตัวให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผลการวิจัยนี้จะเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายของส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้การวางแผนรับนักศึกษาสอดคล้องกับทรัพยากรและเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือกระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2568

1.2 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือกระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2568 โดยมุ่งเน้นที่การศึกษาข้อมูลของผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ และการรายงานตัว หรือ สละสิทธิ์ในการขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของประชากรกลุ่มดังกล่าว ผ่านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ วุฒิการศึกษา เกรดเฉลี่ย สถาบันการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน ทักษะการศึกษา และปัจจัยด้านหลักสูตร ได้แก่ รอบการสมัคร คณะที่สมัคร ระดับการศึกษาที่สมัคร ประเภทหลักสูตร เวลาเรียน ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร

2. ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตาการ สายธนู และจตุภัทร เมฆพ่ายพ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างตัวแบบทำนายการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้ดำเนินการสร้างตัวแบบเชิงปริมาณเพื่อทำนายการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะ... โดยอาศัยการประยุกต์ใช้ข้อมูลจริงจากกลุ่มนักศึกษาปริญญาตรีในกลุ่มเฉพาะ (นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา) ผ่านระเบียบวิธีวิจัย อันได้แก่ การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) สำหรับการคัดกรองและระบุตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ จากนั้นใช้การวิเคราะห์การจำแนก (Discriminant Analysis) ในการพัฒนาสมการทำนายผลลัพธ์การตัดสินใจศึกษาต่อผลการวิจัยเชิงประจักษ์ ซึ่งผลการวิจัยระบุได้ว่ามี 8 ตัวแปร ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างตัวแบบทำนาย เช่น เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA), ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ, และความก้าวหน้าในอาชีพ/การทำงาน เป็นต้น ทั้งนี้ปัจจัยดังกล่าว สามารถนำไปใช้ประเมินโอกาสการศึกษาต่อของผู้สมัคร และเป็นแนวทางเชิงกลยุทธ์ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาในการวางแผนการรับนักศึกษาและการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Lei Ouyang และคณะ (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แบบจำลองการถดถอยโลจิสติกเพื่อทำนายการสมัครเข้าศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษากลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภายในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 3,718 ราย ที่ทำการสมัครและผ่านการคัดเลือกจากมหาวิทยาลัย โดยนำวิธีการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) มาใช้ในการวิเคราะห์และพยากรณ์การตัดสินใจรายงานตัวเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของผู้ที่ผ่านการคัดเลือก ผลการศึกษาพบว่า มี 10 ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุดคือ การได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน เช่น นักศึกษาที่ได้รับตำแหน่งผู้ช่วย (Assistantship) และทุนการศึกษามีโอกาสในการเข้าเรียนสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับทุนถึง 640.9 เท่า ตามมาด้วย ประสบการณ์กับมหาวิทยาลัย เช่น ศิษย์เก่ามีความเป็นไปได้ที่ 1.8 เท่าที่จะเข้าศึกษาเมื่อเทียบกับคนที่ไม่เคยมี

ประสบการณ์กับมหาวิทยาลัย บริเวณของมหาวิทยาลัย ระดับการศึกษา คณะที่ทำการสมัคร เมื่อเทียบระหว่าง ผู้สมัครที่สมัครเข้าศึกษาต่อในคณะบริหารธุรกิจ และผู้สมัครที่สมัครเข้าศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ ผู้สมัครคณะศึกษาศาสตร์มีแนวโน้มการเข้าศึกษาสูงกว่า 2.8 เท่า เพศ เพศชายมีแนวโน้มว่าจะเข้าศึกษามากกว่า 1.4 เท่าเมื่อเทียบกับเพศหญิง อายุ ระยะเวลาระหว่างวันสมัครและการตอบรับเข้าศึกษา และระยะทางไปยังมหาวิทยาลัย ตามลำดับ

Cho-Baker และคณะ (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยพิจารณาในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา: นัยสำคัญต่อการสมัครและการตอบรับเข้าศึกษา โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและระบุปัจจัยที่ผู้สมัครใช้ในการพิจารณาตัดสินใจสมัครและเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจผ่านทางอีเมลจากกลุ่มผู้เข้ารับการสอบ GRE (Graduate Record Examination หรือ การสอบมาตรฐานที่ใช้ประเมินความพร้อมของผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา) จำนวน 985 คน ที่มีความตั้งใจจะศึกษาต่อและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงสำรวจ (ESEM) เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับพฤติกรรมการสมัคร และผลตอบรับการเข้าศึกษาต่อ โดยพบว่าปัจจัยที่ผู้สมัครใช้ในการพิจารณานั้นแตกต่างกันไปตาม เพศ เชื้อชาติ/ชาติพันธุ์ และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร แบบจำลองสามารถแบ่งกลุ่มปัจจัยที่ผู้สมัครใช้พิจารณาการเข้าศึกษาต่อออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจเรียนต่อ (Whether to apply) จำนวน 3 ปัจจัย คือ การพัฒนาวิชาชีพ เป็นทางเลือกแทนการทำงาน เช่น กรณีที่ไม่สามารถหางานได้ และเพื่อเพิ่มโอกาส/รายได้ในการทำงาน และปัจจัยในการเลือกสถาบัน (Where to apply) 6 ปัจจัย คือ คำแนะนำ/การเข้าถึงคณาจารย์และทุน ความสมดุลกับชีวิตส่วนตัว/แหล่งสนับสนุนอื่น ค่าใช้จ่าย ชื่อเสียงและคุณภาพสถาบัน ความหลากหลาย (Diversity) และโอกาสในการทำวิจัย นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตรคือ ปัจจัยทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษาและค่าครองชีพ และปัจจัยด้านอาชีพ/ชีวิตส่วนตัว เช่น ความยืดหยุ่นของหลักสูตร และความสามารถในการทำงานควบคู่ไปกับการเรียน

ชัยยุทธ กลีบบัว (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการตัดสินใจสมัครเรียน ความพึงพอใจ และความต้องการของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเรียนต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ความพึงพอใจ และความต้องการของนักศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จากข้อมูลนักศึกษาทั่วโลกจำนวน 115,807 คน และนักศึกษาไทยจำนวน 6,118 คน ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก 30 คน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาทั้งไทย และต่างประเทศให้ความสำคัญสูงสุดกับคุณวุฒิการศึกษาที่ส่งผลต่อโอกาสในการทำงานในอนาคต รองลงมาคือชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยและคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษาไทยมีระดับความพึงพอใจต่อประสบการณ์การเรียนสูงถึงร้อยละ 95.3 และมีแนวโน้มแนะนำมหาวิทยาลัยให้ผู้อื่นมากกว่านักศึกษาต่างประเทศ ในส่วนความต้องการที่ช่วยส่งเสริมความพึงพอใจของการเข้าศึกษาต่อให้มากขึ้น ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) แรกเข้า 2) การเรียนรู้ 3) ความเป็นอยู่ และ 4) การสนับสนุนบริการ ในด้านความต้องการ นักศึกษาต้องการการปฐมนิเทศที่ดี การเรียนการสอนที่ทันสมัยและนำไปใช้ได้จริง การมีประสบการณ์วิจัยร่วมกับอาจารย์ รวมถึงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เช่น ที่พัก ค่าใช้จ่าย และระบบสนับสนุนต่าง ๆ อีกทั้งยังต้องการการพัฒนาบริการ เช่น ห้องสมุด ระบบข้อมูล และเครือข่ายทางวิชาการ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการสร้างประสบการณ์การเรียนที่ดีจะส่งผลต่อความพึงพอใจ

และการบอกต่อนักศึกษา ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

โดยจากการศึกษางานวิจัยทั้งหมดจะพบได้ว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผลมาจากหลายปัจจัยร่วมกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุดคือปัจจัยทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษาและความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งส่งผลต่อโอกาสในการตัดสินใจเข้าเรียนอย่างมีนัยสำคัญ รองลงมาคือปัจจัยด้านโอกาสทางอาชีพ เช่น การเพิ่มรายได้ ความก้าวหน้าในงาน และความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คุณภาพหลักสูตร และโอกาสทางการวิจัย เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกสถาบัน ขณะเดียวกันปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์เดิมกับมหาวิทยาลัย และสถานะทางสังคมเศรษฐกิจ ก็มีบทบาทต่อการตัดสินใจเช่นกัน อีกทั้งรูปแบบการตัดสินใจสามารถแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ การตัดสินใจว่าจะเรียนต่อหรือไม่ และการเลือกว่าจะเรียนที่ใด ในด้านความพึงพอใจ นักศึกษามีแนวโน้มให้ความสำคัญกับประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวม ทั้งด้านการเรียน การใช้ชีวิต และการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย ซึ่งส่งผลต่อการแนะนำต่อ (word-of-mouth) อย่างชัดเจน ดังนั้น สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควบคู่กับการสนับสนุนด้านการเงิน และการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และการดึงดูดนักศึกษาในอนาคต

3. วิธีการศึกษา

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านหลักสูตรและการรับสมัคร กับตัวแปรตามคือสถานะการรายงานตัวเข้าศึกษาต่อ

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยอิสระเหล่านี้มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อโอกาสในการรายงานตัวที่แตกต่างกัน โดยสามารถอธิบายรายละเอียดความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ในการสมัครเข้าศึกษาต่อมีความสัมพันธ์โดยตรงกับโอกาสในการรายงานตัว โดยอ้างอิงจากแนวคิดของ Lei Ouyang และคณะ (2021) และ Cho-Baker และคณะ (2022) ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนบุคคลเป็นตัวแปรต้นในการทำนายพฤติกรรมการศึกษา ตัวแปรอิสระในกลุ่มนี้ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ เพศ, อายุ, สัญชาติ 2) ภูมิหลังทางการศึกษา ได้แก่ วุฒิการศึกษาเดิม, เกรดเฉลี่ยสะสมที่ใช้ในการสมัคร, สถาบันการศึกษาเดิม และ 3) สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ, ประสบการณ์การทำงาน และปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ทุนการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยุทธ กลีบบัว (2565) ที่ระบุว่าปัจจัยสนับสนุนเหล่านี้มีผลต่อการรับรู้และศักยภาพในการตัดสินใจรายงานตัว

ปัจจัยด้านหลักสูตรและการรับสมัคร ในส่วนของลักษณะของหลักสูตรและกระบวนการรับสมัคร ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่าข้อมูลการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษามีอิทธิพลต่อความแน่นอนและความเต็มใจในการรายงานตัว สอดคล้องกับงานของ กิดาการ สายธนู และจตุภัทร เมฆพ่ายพ (2554) ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้สมัครจะพิจารณาความคุ้มค่าและคุณลักษณะของหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายในอาชีพ ตัวแปรอิสระในกลุ่มนี้จึงประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลการสมัครเข้าศึกษา ได้แก่ คณะที่สมัคร, ระดับการศึกษาที่สมัคร, ประเภทหลักสูตร, เวลาเรียน และ
- 2) ปัจจัยด้านต้นทุนและเงื่อนไขเวลา ได้แก่ ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร และรอบการสมัคร ซึ่งตั้งสมมติฐานว่าเงื่อนไขเหล่านี้ส่งผลต่อการเปรียบเทียบและการตัดสินใจขั้นสุดท้ายของผู้ผ่านการคัดเลือก ตามที่ Lei Ouyang และคณะ (2564) ได้ระบุไว้เกี่ยวกับความสำคัญของระยะเวลาและลักษณะหลักสูตรที่มีผลต่อการสมัครเข้าเรียน

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานหลักสำหรับการศึกษาในครั้งนี้โดยรวมไว้ว่า "ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านการรับสมัครที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อโอกาสในการรายงานตัวเข้าศึกษาต่อของผู้ผ่านการคัดเลือกในระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ"

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้ในการสมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย

1. เพศ
2. อายุ
3. สัญชาติ
4. วุฒิการศึกษาเดิม
5. เกรตเฉลี่ยสะสมที่ใช้ในการสมัคร
6. สถาบันการศึกษาเดิม
7. อาชีพ
8. ประสบการณ์การทำงาน
9. ทุนการศึกษา

ข้อมูลการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย

1. รอบการสมัคร
2. คณะที่สมัคร
3. ระดับการศึกษาที่สมัคร
4. ประเภทหลักสูตร
5. เวลาเรียน
6. ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร



ตัวแปรตาม

การรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือก
ระดับบัณฑิตศึกษา

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกประชากรจากกลุ่มผู้สมัครในระบบรับสมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 2,916 คน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกประชากรตามกรอบแนวคิดการวิจัย มุ่งเน้นไปที่ผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ดำเนินการรายงานตัว หรือสละสิทธิ์ ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 2,115 คน เฉพาะผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอก และปริญญาโทเท่านั้น

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล (Data Gathering) : ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้มาจากฐานข้อมูลสารสนเทศของสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แก่ 1) ระบบรับสมัครเข้าศึกษา และ 2) ระบบรายงานตัวขึ้นทะเบียนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกข้อมูลเฉพาะตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และเลือกใช้กลุ่มประชากรในการศึกษาตามเกณฑ์การวิเคราะห์ที่กำหนด ได้แก่ ผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีสถานะการรายงานตัว หรือสละสิทธิ์ตามช่วงเวลาที่กำหนด

การคัดกรองข้อมูล (Data Screening) : ดำเนินการคัดกรองข้อมูลจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้เหลือเฉพาะข้อมูลที่จำเป็น และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.3.1 การรวมข้อมูล (Data Integration): นำข้อมูลจากระบบรับสมัครและระบบรายงานตัวมารวมเป็นชุดข้อมูลเดียวกัน โดยใช้ตัวระบุร่วม เช่น รหัสผู้สมัคร (Admission ID) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลในระดับรายบุคคล
- 3.3.2 การตรวจสอบและทำความสะอาดข้อมูล (Data Cleaning): ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อมูลในทุกตัวแปร รวมถึงตรวจสอบค่าที่สูญหาย (Missing Values) และค่าที่ผิดปกติ (Outliers) โดยดำเนินการจัดการข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น การแทนค่าข้อมูล (Data Imputation) หรือการตัดข้อมูลบางส่วนออกตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์
- 3.3.3 การแปลงตัวแปรและการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Transformation & Coding): ดำเนินการปรับรูปแบบข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการจัดกลุ่มตัวแปร เช่น ช่วงอายุ ระดับเกรดเฉลี่ย และกลุ่มสัญชาติ รวมถึงการแปลงตัวแปรเชิงคุณภาพให้อยู่ในรูปแบบเชิงตัวเลข (Dummy Variables)
- 3.3.4 การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ: เมื่อข้อมูลผ่านกระบวนการตรวจสอบและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ STATA เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนถัดไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติ STATA โดยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนหลัก เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อศึกษา และอธิบายลักษณะ รูปแบบของข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 2,115 คน

โดยมีการแสดงผลของข้อมูลผ่านร้อยละ ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) เพื่อศึกษา และวิเคราะห์แนวโน้มการตัดสินใจรายงานตัว ผ่านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงกลุ่มกับสถานะการรายงานตัว

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ และพยากรณ์แนวโน้มการตัดสินใจรายงานตัว โดยใช้วิธีการถดถอย (Logistic Regression) จากสมการโอกาสการรายงานตัว กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ วุฒิการศึกษาเดิม สถาบันการศึกษาเดิม อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน ทักษะการศึกษา และปัจจัยเกี่ยวกับหลักสูตรที่สมัคร ได้แก่ รอบการสมัคร คณะที่สมัคร ระดับการศึกษาที่สมัคร ประเภทหลักสูตร เวลาเรียน ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร โดยนำเสนอข้อมูลผ่านค่าสัมประสิทธิ์ และค่า Marginal Effect

ตารางที่ 1 คำอธิบายตัวแปร และค่าที่ใช้ในการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการถดถอย (Logistic Regression)

ตัวแปร	คำอธิบาย	ค่า
เพศชาย (Male)	เพศของผู้ผ่านการคัดเลือก	0 = หญิง 1 = ชาย
อายุ (Age)	อายุของผู้ผ่านการคัดเลือก (ปี)	จำนวน (ปี)
การศึกษาปริญญาตรี (Undergraduate)	วุฒิการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเข้าศึกษาของผู้ผ่านการคัดเลือก	0 = วุฒิการศึกษาอื่น ๆ 1 = ปริญญาตรี
นักศึกษา (Student)	อาชีพ/สถานภาพก่อนการเข้าศึกษาของผู้ผ่านการคัดเลือก	0 = อาชีพอื่น ๆ 1 = นักศึกษา
สัญชาติไทย (Thai)	สัญชาติของผู้ผ่านการคัดเลือก	0 = สัญชาติอื่น ๆ 1 = สัญชาติไทย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU)	สถาบันการศึกษาก่อนการเข้าศึกษาของผู้ผ่านการคัดเลือก	0 = มหาวิทยาลัยอื่น ๆ 1 = มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ระดับการศึกษา (Admission Level)	ระดับการศึกษาที่ผู้ผ่านการคัดเลือกสมัครเข้าศึกษา	0 = ปริญญาโท 1 = ปริญญาเอก

ตัวแปร	คำอธิบาย	ค่า
คณะ (Admission Faculty)	คณะที่ผู้ผ่านการคัดเลือกสมัครเข้าศึกษา	
	01 คณะมนุษยศาสตร์	ฐาน
	02 คณะศึกษาศาสตร์	0 = คณะศึกษาศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	03 คณะจิตรศิลป์	0 = คณะจิตรศิลป์ 1 = คณะอื่น ๆ
	04 คณะสังคมศาสตร์	0 = คณะสังคมศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	05 คณะวิทยาศาสตร์	0 = คณะวิทยาศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	06 คณะวิศวกรรมศาสตร์	0 = คณะวิศวกรรมศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	07 คณะแพทยศาสตร์	0 = คณะแพทยศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	08 คณะเกษตรศาสตร์	0 = คณะเกษตรศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	09 คณะทันตแพทยศาสตร์	0 = คณะทันตแพทยศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	10 คณะเภสัชศาสตร์	0 = คณะเภสัชศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	11 คณะเทคนิคการแพทย์	0 = คณะเทคนิคการแพทย์ 1 = คณะอื่น ๆ
	12 คณะพยาบาลศาสตร์	0 = คณะพยาบาลศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	13 คณะอุตสาหกรรมเกษตร	0 = คณะอุตสาหกรรมเกษตร 1 = คณะอื่น ๆ
	14 คณะสัตวแพทยศาสตร์	0 = คณะสัตวแพทยศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ

ตัวแปร	คำอธิบาย	ค่า
	15 คณะบริหารธุรกิจ	0 = คณะบริหารธุรกิจ 1 = คณะอื่น ๆ
	16 คณะเศรษฐศาสตร์	0 = คณะเศรษฐศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	17 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	0 = คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	18 คณะการสื่อสารมวลชน	0 = คณะการสื่อสารมวลชน 1 = คณะอื่น ๆ
	19 คณะรัฐศาสตร์ฯ	0 = คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	20 คณะนิติศาสตร์	0 = คณะนิติศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	21 วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี	0 = วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี 1 = คณะอื่น ๆ
	22 คณะสาธารณสุขศาสตร์	0 = คณะสาธารณสุขศาสตร์ 1 = คณะอื่น ๆ
	24 วิทยาลัยนานาชาตินวัตกรรมดิจิทัล	0 = วิทยาลัยนานาชาตินวัตกรรมดิจิทัล 1 = คณะอื่น ๆ
	25 สถาบันนโยบายสาธารณะ	0 = สถาบันนโยบายสาธารณะ 1 = คณะอื่น ๆ
	26 สถาบันวิศวกรรมชีวการแพทย์	0 = สถาบันวิศวกรรมชีวการแพทย์ 1 = คณะอื่น ๆ
	27 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ	0 = สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ 1 = คณะอื่น ๆ
	28 วิทยาลัยพหุวิทยาการฯ	0 = วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ 1 = คณะอื่น ๆ

ตัวแปร	คำอธิบาย	ค่า
เวลาเรียน (Admission Study Time)	รูปแบบเวลาเรียนของหลักสูตรที่สมัคร เข้าศึกษา	0 = ภาคปกติ 1 = ภาคพิเศษ
หลักสูตร (Admission Program)	หลักสูตรที่สมัครเข้าศึกษา	0 = หลักสูตรไทย 1 = หลักสูตรนานาชาติ/ สองภาษา
ค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอดหลักสูตร (Tuition Fee)	ค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอดหลักสูตร ที่สมัครเข้าศึกษา (บาท)	จำนวน (บาท)
รอบการสมัคร (Admission Round)	รอบการสมัครของผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษา	
	ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 1	ฐาน
	ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 2	0 = ภาคการศึกษานอื่น ๆ 1 = ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 2
	ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 3	0 = ภาคการศึกษานอื่น ๆ 1 = ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 3
	ภาคการศึกษาที่ 2 รอบที่ 1	0 = ภาคการศึกษานอื่น ๆ 1 = ภาคการศึกษาที่ 2 รอบที่ 1
ทุนการศึกษา (Scholarship)	การได้รับทุนของผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษา	0 = ไม่ได้รับทุนการศึกษา 1 = ได้รับทุนการศึกษา

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการรับเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีลักษณะการดำเนินงานที่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี การศึกษา โดยโครงสร้างหลักแบ่งการรับสมัครออกเป็น 2 ภาคการศึกษา ซึ่งในภาคการศึกษาที่ 1 จะมีการรับสมัครจำนวน 3 รอบ และภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 1 รอบ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารวมกับการเปิดรับสมัครในรอบพิเศษอื่น ๆ ส่งผลให้ในหนึ่งปี การศึกษา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนการรับเข้าศึกษาและการรายงานตัว จะต้องบริหารจัดการกิจกรรมทั้งสองส่วนเป็น จำนวนมากกว่า 6 รอบต่อปี โดยในแต่ละรอบของการรายงานตัวนั้น จะมีการกำหนดวันในการดำเนินการแยกออกจากกัน

4.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

จากตารางที่ 2 สถิติการรับเข้าศึกษา พบว่า ผู้สมัครทั้งหมดจำนวน 2,916 คน ได้รับการคัดเลือกจำนวน 2,115 คน คิดเป็นร้อยละ 72.53 ขณะที่ผู้ไม่ผ่านการคัดเลือกมีจำนวน 801 คน คิดเป็นร้อยละ 27.47

สำหรับการรายงานตัวเพื่อเข้าศึกษาต่อ พบว่า จากผู้ผ่านการคัดเลือกทั้งหมด 2,115 คน มีผู้รายงานตัวเข้า ศึกษาจำนวน 1,744 คน คิดเป็นร้อยละ 82.46 และผู้ไม่รายงานตัวจำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 17.54

ตารางที่ 2 สถิติการรับเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2568

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อ		
ผู้ผ่านการคัดเลือก	2115	72.53
ผู้ไม่ผ่านการคัดเลือก	801	27.47
รวม	2,916	100.00
การรายงานตัวเพื่อเข้าศึกษาต่อ		
ผู้รายงานตัวเข้าศึกษา	1744	82.46
ผู้ไม่รายงานตัวเข้าศึกษา	371	17.54
รวม	2,115	100.00

จากตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการคัดเลือก พบว่า กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 2,115 คน และจากข้อมูลทางสถิติ เมื่อทำการศึกษาตัวแปรเพศ จะสามารถเห็นได้ว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง จำนวน 1,203 คน คิดเป็นร้อยละ 56.88 ขณะที่เพศชายมีจำนวน 912 คน คิดเป็นร้อยละ 43.12

ขณะที่ตัวแปรอายุ พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกมีอายุเฉลี่ย 30.10 ปี ($SD = 7.02$) โดยมีอายุน้อยสุด 21 ปี และ สูงสุด 62 ปี และมีการกระจุกตัวของอายุอยู่ในช่วงประมาณ 23–37 ปี เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า กลุ่มอายุไม่เกิน 24 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 517 คน คิดเป็นร้อยละ 24.44 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 462 คน คิดเป็นร้อยละ 21.84 และกลุ่มอายุ 25–27 ปี จำนวน 410 คน คิดเป็นร้อยละ 19.39

สำหรับตัวแปรสัญชาติ พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่มีสัญชาติไทย จำนวน 1,543 คน คิดเป็นร้อยละ 72.96 ขณะที่ผู้ที่มีสัญชาติอื่น ๆ มีจำนวน 572 คน คิดเป็นร้อยละ 27.04

สำหรับตัวแปรอาชีพ พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกมีความหลากหลายของอาชีพ โดยกลุ่มที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือ กลุ่มอื่น ๆ จำนวน 496 คน คิดเป็นร้อยละ 23.45 รองลงมาคือ กลุ่มรับราชการ จำนวน 444 คน คิดเป็นร้อยละ 20.99 และกลุ่มพนักงาน/ลูกจ้างหน่วยงานเอกชน จำนวน 377 คน คิดเป็นร้อยละ 17.83 ขณะที่กลุ่มธุรกิจส่วนตัว/อิสระมีสัดส่วนน้อยที่สุด จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61

โดยตัวแปรสุดท้ายในกลุ่มข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการคัดเลือก อย่างประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่มีข้อมูล (Missing Value) จำนวน 431 คน คิดเป็นร้อยละ 20.38 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งเมื่อพิจารณาเฉพาะข้อมูลที่มีการระบุประสบการณ์การทำงาน พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงาน 25-48 เดือน (2-4 ปี) มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 463 คน คิดเป็นร้อยละ 21.89 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 12 เดือน (1 ปี) จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 18.53 และกลุ่มที่มีประสบการณ์มากกว่า 84 เดือน (7 ปี) จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 14.66 ขณะที่กลุ่มที่มีประสบการณ์ 49-84 เดือน (4-7 ปี) มีจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 11.16 และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 13-24 เดือน (1-2 ปี) มีจำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 13.38 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในรูปแบบค่าต่อเนื่อง พบว่า ประสบการณ์การทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.58 เดือน (4.5 ปี) (SD = 61.34) โดยมีค่าต่ำสุด 1 เดือน และค่าสูงสุด 419 เดือน

และเนื่องจากที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่า ตัวแปรประสบการณ์การทำงานนั้น พบค่าไม่สมบูรณ์ในข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้ทำการเพิ่มเติมตัวแปรที่เรียกว่า ประสบการณ์การทำงานโดยประมาณ (Potential Experience) โดยการใช้สูตรจากทฤษฎีทุนมนุษย์ในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{Potential Experience} = \text{Age} - \text{Years of education} - 6$$

พบว่า ประสบการณ์การทำงานโดยประมาณ มีค่าเฉลี่ย 104.64 เดือน (8.72 ปี) (SD = 81.84) โดยมีค่าต่ำสุด 0 เดือน และค่าสูงสุด 492 เดือน

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2568

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	912	43.12
	หญิง	1,203	56.88
	รวม	2,115	100.00
อายุ	ช่วงอายุ ≤ 24 ปี	517	24.44
	ช่วงอายุ 25-27 ปี	410	19.39
	ช่วงอายุ 28-30 ปี	392	18.53
	ช่วงอายุ 31-34 ปี	334	15.79
	ช่วงอายุ ≥ 35 ปี	462	21.84
	รวม	2,115	100.00
mean = 30.10		SD = 7.02	min = 21
			max = 62

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สัญชาติ	ผู้มีสัญชาติไทย	1543	72.96
	ผู้มีสัญชาติประเทศในอาเซียน	204	9.65
	ผู้มีสัญชาติประเทศในเอเชีย	326	15.41
	ผู้มีสัญชาติประเทศอื่น ๆ	42	1.99
	รวม	2,115	100.00
อาชีพ	นักศึกษา	367	17.35
	รับราชการ	444	20.99
	พนักงาน/ลูกจ้างหน่วยงานเอกชน	377	17.83
	ธุรกิจส่วนตัว/อิสระ	182	8.61
	รัฐวิสาหกิจ/มหาวิทยาลัย	249	11.77
	อื่น ๆ	496	23.45
	รวม	2,115	100.00
ประสบการณ์การทำงาน	Missing Value	431	20.38
	ประสบการณ์ ≤ 12 เดือน	392	18.53
	ประสบการณ์ 13-24 เดือน	283	13.38
	ประสบการณ์ 25-48 เดือน	463	21.89
	ประสบการณ์ 49-84 เดือน	236	11.16
	ประสบการณ์ > 84 เดือน	310	14.66
	รวม	2,115	100.00
mean = 54.58 SD = 61.34 min = 1 max = 419			
ประสบการณ์การทำงาน			
โดยการคำนวณ			
Potential Experience	mean = 104.64 SD = 81.84 min = 0 max = 492		
(เดือน)			

4.2 ข้อมูลการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากตารางที่ 4 ข้อมูลการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า สำหรับตัวแปรระดับการศึกษาเดิม ผู้ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1,716 คน คิดเป็นร้อยละ 81.13 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 391 คน คิดเป็นร้อยละ 18.49 ขณะที่ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และปริญญาเอก มีสัดส่วนน้อยมาก โดยแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 0.20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ในด้านสถาบันการศึกษาเดิม พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่มาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 1,284 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยต่างประเทศ จำนวน 476 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51 และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 5.86 ขณะที่มหาวิทยาลัยเอกชนมีจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 4.87 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 2.84 และวิทยาลัย/สถาบันเฉพาะทาง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 3.22

สำหรับตัวแปรเกรดเฉลี่ยก่อนหน้า (GPAX) พบว่า ไม่มีข้อมูล (Missing Value) จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 โดยเมื่อทำการตรวจสอบ ข้อมูลที่สูญหายเกิดจากระบบเกรดเฉลี่ยที่มาจากระบบการศึกษาของต่างประเทศ ซึ่งมีความหลากหลาย และการกระจายตัวของข้อมูลสูง จึงไม่สามารถหา/แปลงค่าให้อยู่ในระบบเกรดเฉลี่ยของไทยได้ เมื่อพิจารณาเฉพาะข้อมูลที่มีการระบุ พบว่า กลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.50 มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 578 คน คิดเป็นร้อยละ 27.33 รองลงมาคือ กลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.26–3.50 จำนวน 427 คน คิดเป็นร้อยละ 20.19 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.71–3.00 จำนวน 362 คน คิดเป็นร้อยละ 17.11 ขณะที่กลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01–3.25 และน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.70 มีจำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60 และ 325 คน คิดเป็นร้อยละ 15.37 ตามลำดับ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในรูปแบบค่าต่อเนื่อง พบว่า เกรดเฉลี่ยก่อนหน้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ($SD = 0.46$) โดยมีค่าลำดับขั้นเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ 2.00 และสูงสุดอยู่ที่ 4.00

ตารางที่ 4 ข้อมูลการศึกษาที่ใช้ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2568

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาเดิม	ปริญญาตรี	1716	81.13
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	4	0.19
	ปริญญาโท	391	18.49
	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง	2	0.09
	ปริญญาเอก	2	0.09
	รวม	2,115	100.00
สถาบันการศึกษาเดิม	มหาวิทยาลัยของรัฐ	1284	60.71
	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	813	63.32
	ไม่ใช้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	471	36.68
	มหาวิทยาลัยเอกชน	103	4.87
	มหาวิทยาลัยราชภัฏ	124	5.86
	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	60	2.84
	วิทยาลัย/สถาบันเฉพาะทาง	68	3.22
	มหาวิทยาลัยต่างประเทศ	476	22.51
	รวม	2,115	100.00

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ยก่อนหน้า	Missing Value	93	4.40
	≤ 2.70	325	15.37
	2.71-3.00	362	17.11
	3.01-3.25	330	15.60
	3.26-3.50	427	20.19
	> 3.50	578	27.33
	รวม	2,115	100.00
	mean = 3.20 SD = 0.46 min = 2.00 max = 4.00		

4.3 ข้อมูลการรับเข้าศึกษา และการรายงานตัวในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากตารางที่ 5 ข้อมูลการสมัครเข้าศึกษาต่อ พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่สมัครเข้ามาเพื่อศึกษาต่อในภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 1,932 คน คิดเป็นร้อยละ 91.35 ในขณะที่ภาคการศึกษาที่ 2 มีจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65

ในด้านรอบการสมัคร พบว่า รอบที่ 1 มีจำนวนผู้สมัครมากที่สุด จำนวน 896 คน คิดเป็นร้อยละ 42.36 รองลงมาคือ รอบที่ 3 จำนวน 648 คน คิดเป็นร้อยละ 30.64 และรอบที่ 2 จำนวน 533 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.20 ขณะที่รอบพิเศษมีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80

สำหรับระดับการศึกษา พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 1,713 คน คิดเป็นร้อยละ 80.99 ขณะที่ระดับปริญญาเอกมีจำนวน 402 คน คิดเป็นร้อยละ 19.01 โดยที่การศึกษาในครั้งนี้อยู่ไม่ได้นำข้อมูลของผู้ผ่านการคัดเลือกในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงเข้ามาเป็นตัวแปรในการศึกษาด้วย เนื่องจากมีจำนวนเป็นอัตราส่วนที่น้อย และมีเพียงแค่บางคณะที่มีการคัดเลือกในระดับดังกล่าว

ต่อมาด้านประเภทเวลาเรียน พบว่า ผู้ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่ อยู่ในกลุ่มของการศึกษาในภาคปกติ จำนวน 1,286 คน คิดเป็นร้อยละ 60.80 ขณะที่ภาคพิเศษมีจำนวน 829 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20

ในส่วนของประเทศหลักสูตร พบว่า หลักสูตรไทยมีจำนวนผ่านการคัดเลือกทั้งหมด 1,544 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 ขณะที่หลักสูตรนานาชาติและสองภาษามีจำนวน 571 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00

ตารางที่ 5 ข้อมูลการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2568

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาคการศึกษา			
	ภาคการศึกษาที่ 1	1932	91.35
	ภาคการศึกษาที่ 2	183	8.65
	รวม	2,115	100.00

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รอบการสมัคร		
รอบที่ 1	896	42.36
รอบที่ 2	533	25.20
รอบที่ 3	648	30.64
รอบพิเศษ	38	1.80
รวม	2,115	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	1713	80.99
ปริญญาเอก	402	19.01
รวม	2,115	100.00
ประเภทเวลาเรียน		
ภาคปกติ	1286	60.80
ภาคพิเศษ	829	39.20
รวม	2,115	100.00
ประเภทหลักสูตร		
หลักสูตรไทย	1544	73.00
หลักสูตรนานาชาติ และสองภาษา	571	27.00
รวม	2,115	100.00

จากตารางที่ 6 ในส่วนของคณะ/วิทยาลัย/สถาบันที่ผู้ผ่านการคัดเลือกทำการสมัครเข้าศึกษาต่อ นั้น พบว่า คณะที่มีจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือกมากที่สุด ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 12.62 รองลงมา คือ คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 8.18 และคณะสังคมศาสตร์ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 7.61 ขณะที่บางส่วนงานมีจำนวนผู้สมัครค่อนข้างน้อย เช่น สถาบันวิศวกรรมชีวการแพทย์ มีเพียงจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 0.47 และสถาบันนโยบายสาธารณะ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 1.56

ตารางที่ 6 คณะ/วิทยาลัย/สถาบันที่ผู้ผ่านการคัดเลือกสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2568

คณะ/วิทยาลัย/สถาบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
01 คณะมนุษยศาสตร์	104	4.92
02 คณะศึกษาศาสตร์	154	7.28
03 คณะวิจิตรศิลป์	54	2.55
04 คณะสังคมศาสตร์	110	5.20
05 คณะวิทยาศาสตร์	161	7.61

คณะ/วิทยาลัย/สถาบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
06 คณะวิศวกรรมศาสตร์	267	12.62
07 คณะแพทยศาสตร์	68	3.22
08 คณะเกษตรศาสตร์	67	3.17
09 คณะทันตแพทยศาสตร์	48	2.27
10 คณะเภสัชศาสตร์	46	2.17
11 คณะเทคนิคการแพทย์	39	1.84
12 คณะพยาบาลศาสตร์	156	7.38
13 คณะอุตสาหกรรมเกษตร	42	1.99
14 คณะสัตวแพทยศาสตร์	16	0.76
15 คณะบริหารธุรกิจ	173	8.18
16 คณะเศรษฐศาสตร์	70	3.31
17 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	42	1.99
18 คณะการสื่อสารมวลชน	10	0.47
19 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	82	3.88
20 คณะนิติศาสตร์	23	1.09
21 วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี	90	4.26
22 คณะสาธารณสุขศาสตร์	47	2.22
24 วิทยาลัยนานาชาติวัฒนธรรมดิจิทัล	57	2.70
25 สถาบันนโยบายสาธารณะ	33	1.56
26 สถาบันวิศวกรรมชีวการแพทย์	10	0.47
27 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ	32	1.51
28 วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ	114	5.39
รวม	2,115	100.00

จากตารางที่ 7 ค่าธรรมเนียมการศึกษา พบว่า ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกในหลักสูตรที่มีค่าธรรมเนียมอยู่ในช่วง 140,001–200,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 546 คน คิดเป็นร้อยละ 25.82 รองลงมาคือ ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกในหลักสูตรที่มีค่าธรรมเนียมไม่เกิน 100,000 บาท จำนวน 490 คน คิดเป็นร้อยละ 23.17 และผู้ที่ผ่านการคัดเลือกในหลักสูตรที่มีค่าธรรมเนียมอยู่ในช่วง 100,001–140,000 บาท จำนวน 423 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ขณะที่ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกในหลักสูตรที่มีค่าธรรมเนียมอยู่ในช่วง 200,001–300,000 บาท และมากกว่า 300,000 บาท มีจำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 15.74 และ 323 คน คิดเป็นร้อยละ 15.27 ตามลำดับ

ท้ายที่สุด สำหรับตัวแปรด้านทุนการศึกษา พบว่า ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกส่วนใหญ่ไม่ได้รับทุนการศึกษา จำนวน 1,896 คน คิดเป็นร้อยละ 89.65 ขณะที่ผู้ได้รับทุนจากแหล่งต่าง ๆ มีสัดส่วนค่อนข้างน้อย โดยทุนจากมหาวิทยาลัย/

คณะมีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 6.76 ส่วนตัวจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 1.84 และทุนประเภทอื่น ๆ มีสัดส่วนต่ำกว่าร้อยละ 1

ตารางที่ 7 ค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอดหลักสูตร และทุนการศึกษา

	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	≤ 100,000	490	23.17
	100,001-140,000	423	20.00
	140,001-200,000	546	25.82
	200,001-300,000	333	15.74
	> 300,000	323	15.27
รวม		2,115	100.00
ทุนการศึกษา	ไม่มีทุนการศึกษา	1896	89.65
	ทุนมหาวิทยาลัย/คณะ	143	6.76
	ทุนภาครัฐ	39	1.84
	ทุนองค์กร/เอกชน	8	0.38
	ทุนต่างประเทศ/ความร่วมมือ	9	0.43
	ทุนอื่น ๆ	20	0.94
รวม		2,115	100.00

4.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงกลุ่มกับสถานะการรายงานตัว

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะการรายงานตัว และภาคการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก โดยใช้วิธีการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test) นั้น พบว่า P-value ของตัวแปรดังกล่าวมีค่าที่ 0.064 ซึ่งถือว่าไม่นัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก $*p < .1$ ภายใต้สมมติฐานการทดสอบที่ว่า

H_0 : ภาคการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรายงานตัวที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ภาคการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรายงานตัวที่แตกต่างกัน

หมายความว่า เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาคการศึกษาและสถานะการรายงานตัว พบว่า ในภาคการศึกษาที่ 1 มีผู้รายงานตัวจำนวน 1,584 คน คิดเป็นร้อยละ 81.99 และผู้ไม่รายงานตัวจำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 18.01 จากทั้งหมด 1,932 คน ขณะที่ภาคการศึกษาที่ 2 มีผู้รายงานตัวจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 82.46 และผู้ไม่รายงานตัวจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 12.57 จากทั้งหมด 183 คน โดยผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกในภาคการศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อการรายงานตัวที่แตกต่างกัน เนื่องจากผลการวิเคราะห์ปรากฏความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญโดยในภาคการศึกษาที่ 2 มีอัตราการรายงานตัวสูงกว่าภาคการศึกษาที่ 1

ต่อมาผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้ การวิเคราะห์ความถดถอย (Logistic Regression Analysis) เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรอบการรับสมัครในแต่ละภาคการศึกษา กับแนวโน้มการรายงานตัว

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะการรายงานตัว และภาคการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือก

ภาคการศึกษา	สถานะการรายงานตัว		ทั้งหมด
	0 (ไม่รายงานตัว)	1 (รายงานตัว)	
ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน (คน) ร้อยละ	348	1,584	1,932
	18.01	81.99	100.00
ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน (คน) ร้อยละ	23	160	183
	12.57	82.46	100.00
รวม (Total) จำนวน (คน) ร้อยละ	371	1,744	2,115
	17.54	82.46	100.00

**หมายเหตุ: Pearson Chi2(1) = 3.4253 Pr = 0.064

4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และการรายงานตัวเพื่อเข้าศึกษา

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ทำการศึกษาแต่ละตัวแปร และการรายงานตัว พบว่า

- ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวเข้าศึกษา โดยใช้แบบจำลองถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,115 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบจำลองมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chi-square = 264.544, $p < 0.001$)
- เมื่อทำการพิจารณารายตัวแปร พบว่า เพศมีอิทธิพลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ผ่านการคัดเลือกเพศชาย มีโอกาสในการรายงานตัวต่ำกว่าผู้ผ่านการคัดเลือกเพศหญิง อยู่ที่ร้อยละ 4
- ต่อมาสำหรับตัวแปรสัญชาติ พบว่า มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน โดยผู้ผ่านการคัดเลือกที่มีสัญชาติไทย มีโอกาสในการรายงานตัวสูงกว่าผู้ผ่านการคัดเลือกที่มีสัญชาติอื่น ๆ อยู่ที่ร้อยละ 13.5
- สำหรับตัวแปรคณะ/สถาบัน/วิทยาลัยของผู้ผ่านการคัดเลือก พบว่า คณะที่ผู้ผ่านการคัดเลือกสมัครเข้าศึกษาต่อส่งผลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่ามี 6 คณะที่มีโอกาสในการรายงานตัวต่ำกว่าคณะอื่น ๆ ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวต่ำกว่าร้อยละ 13.1, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวต่ำกว่าร้อยละ 10, คณะอุตสาหกรรมเกษตร มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวต่ำกว่าร้อยละ 14.7, คณะบริหารธุรกิจ มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวต่ำกว่าร้อยละ 14.2, คณะรัฐศาสตร์ฯ มี

ความน่าจะเป็นในการรายงานตัวต่ำกว่าร้อยละ 9.7, และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวต่ำกว่าร้อยละ 19.1

- สำหรับตัวแปรด้านประเภทหลักสูตร พบว่า ประเภทหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ผ่านการคัดเลือกในหลักสูตรนานาชาติ/สองภาษามีอิทธิพล มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวต่ำกว่าหลักสูตรไทย อยู่ที่ร้อยละ 9.5
- สำหรับตัวแปรรอบการสมัคร พบว่า รอบการสมัครส่งผลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับรอบที่ 1 ของภาคการศึกษาที่ 1 พบว่ามี 2 รอบที่มีอัตราการรายงานตัวสูงกว่า ดังนี้ ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 3 และภาคการศึกษาที่ 2 รอบที่ 1 มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวสูงกว่ารอบอื่น ๆ อยู่ที่ร้อยละ 3.7 และ 6.2 ตามลำดับ
- ส่วนของทุนการศึกษา พบว่า ทุนการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวสูงที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ผ่านการคัดเลือกที่ได้รับทุนการศึกษา มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวสูงกว่าผู้ไม่ได้รับทุนการศึกษา อยู่ที่ร้อยละ 29.5
- ในขณะที่ตัวแปรอายุ ระดับการศึกษาเดิม อาชีพ และสถานศึกษาก่อนหน้า ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)
- สำหรับตัวแปรเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนการศึกษา (GPA) และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งไม่มีข้อมูล (Missing Values) จำนวนมาก ส่งผลให้ไม่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ตัวแปรประสบการณ์การทำงานยังมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับตัวแปรอื่นในแบบจำลอง (Multicollinearity) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความแม่นยำของการประมาณค่าในแบบจำลอง Logistic Regression ผู้วิจัยจึงตัดตัวแปรดังกล่าวออกจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการรายงานตัว

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระ และการรายงานตัวเพื่อเข้าศึกษา

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์	Marginal Effect
N (จำนวน) 2,115 คน		
เพศ		
ชาย	-.320**	-.040
หญิง	ฐาน	ฐาน
อายุ		
	.002	.000
ระดับการศึกษาเดิม		
ปริญญาตรี	.079	.010
ปริญญาอื่น ๆ	ฐาน	ฐาน
อาชีพ		
นักศึกษา	.217	.027
อาชีพอื่น ๆ	ฐาน	ฐาน

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์	Marginal Effect
สัญชาติ		
สัญชาติไทย	1.084***	.135
สัญชาติอื่น ๆ	ฐาน	ฐาน
สถาบันการศึกษาเดิม		
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	.26	.032
มหาวิทยาลัยอื่น ๆ	ฐาน	ฐาน
ระดับการศึกษา		
ปริญญาเอก	.235	.028
ปริญญาโท	ฐาน	ฐาน
คณะ/วิทยาลัย/สถาบัน		
01 คณะมนุษยศาสตร์	ฐาน	ฐาน
02 คณะศึกษาศาสตร์	-.616	-.068
03 คณะจิตรศิลป์	-.102	-.010
04 คณะสังคมศาสตร์	-1.049**	-.131
05 คณะวิทยาศาสตร์	-.515	-.055-
06 คณะวิศวกรรมศาสตร์	-.846**	-.100
07 คณะแพทยศาสตร์	-.525	-.057
08 คณะเกษตรศาสตร์	-.359	-.037
09 คณะทันตแพทยศาสตร์	-.321	-.032
10 คณะเภสัชศาสตร์	.301	.023
11 คณะเทคนิคการแพทย์	.205	.017
12 คณะพยาบาลศาสตร์	.487	.038
13 คณะอุตสาหกรรมเกษตร	-1.145**	-.147
14 คณะสัตวแพทยศาสตร์	-.321	-.032
15 คณะบริหารธุรกิจ	-1.118**	-.142
16 คณะเศรษฐศาสตร์	-.594	-.065
17 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	-.676	-.076
18 คณะการสื่อสารมวลชน	-1.428	-.196
19 คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	-.825*	-.097
20 คณะนิติศาสตร์	.582	.044
21 วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี	-.165	-.016
22 คณะสาธารณสุขศาสตร์	-1.403***	-.191

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์	Marginal Effect	
24 วิทยาลัยนานาชาติและนวัตกรรมดิจิทัล	-.447	-.047	
25 สถาบันนโยบายสาธารณะ	-1.048	-.131	
26 สถาบันวิศวกรรมชีวการแพทย์	-.057	.005	
27 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.827	-.097	
28 วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ	-.386	-.040	
ประเภทเวลาเรียน			
ภาคพิเศษ	.157	.020	
ภาคปกติ	ฐาน	ฐาน	
ประเภทหลักสูตร			
หลักสูตรนานาชาติ/สองภาษา	-.681***	-.095	
หลักสูตรไทย	ฐาน	ฐาน	
ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร	0	.000	
รอบการสมัคร			
ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 1	ฐาน	ฐาน	
ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 2	-.073	-.010	
ภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 3	.303*	.037	
ภาคการศึกษาที่ 2 รอบที่ 1	.536*	.062	
ทุนการศึกษา			
ไม่มีทุนการศึกษา	ฐาน	ฐาน	
มีทุนการศึกษา	2.361***	.295	
ค่าคงที่	1.104*		
Mean dependent var	0.825	SD dependent var	0.380
Pseudo r-squared	0.135	Number of obs	2115
Chi-square	264.544	Prob > chi2	0.000
Akaike crit. (AIC)	1781.730	Bayesian crit. (BIC)	2013.659

หมายเหตุ : *** p<.01, ** p<.05, * p<.1

5. อภิปรายผล

สำหรับการอภิปรายผลในส่วนสุดท้ายนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์และอภิปรายเฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นการอภิปรายผลร่วมกับการอ้างอิงจากข้อมูลการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีข้อสังเกตสำคัญเกี่ยวกับข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ถูกจัดเก็บตามระบบงานปกติของสำนักทะเบียนและประมวลผล ทำให้รายละเอียดปลีกย่อยหรือบริบทเชิงลึกบางประการอาจไม่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล

ข้อจำกัดดังกล่าวนับเป็นจุดสำคัญ (Pain Point) ในการตีความผลการศึกษา โดยเฉพาะในกรณีที่บางตัวแปรแสดงสัดส่วนการรายงานตัวที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถระบุถึงสาเหตุหรือปัญหาที่แท้จริงของการสละสิทธิ์ได้ครอบคลุมทุกมิติจากข้อมูลที่มีอยู่ ดังนั้น การอภิปรายผลในลำดับถัดไปจึงเป็นการวิเคราะห์แนวโน้มตามความสัมพันธ์ทางสถิติที่ปรากฏ ร่วมกับการเทียบกับแนวคิดและทฤษฎีจากวรรณกรรมที่ได้รับรวบรวมไว้ เพื่อให้เห็นภาพรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรายงานตัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดการอภิปรายตัวแปรที่มีนัยสำคัญดังนี้ ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายผลเฉพาะตัวแปรที่เมื่อดำเนินการวิเคราะห์แล้ว มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

- 1. เพศของผู้ผ่านการคัดเลือก** พบว่า เพศที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายมีโอกาสรายงานตัวต่ำกว่าเพศหญิงประมาณร้อยละ 4 ซึ่งอาจสะท้อนถึงความแตกต่างด้านพฤติกรรม การตัดสินใจ เช่น ระดับความมั่นใจในการเลือกศึกษาต่อ หรือการมีทางเลือกอื่น เช่น การเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Cho-Baker (2022) ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้สมัครแต่ละเพศให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพ ค่าใช้จ่าย และชื่อเสียงของสถาบัน มากกว่าเพศชายที่อาจมองการศึกษาต่อเป็นทางเลือกหนึ่งเมื่อเทียบกับการทำงาน
- 2. สัญชาติของผู้ผ่านการคัดเลือก** พบว่า สัญชาติที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ผ่านการคัดเลือกสัญชาติไทยมีโอกาสรายงานตัวสูงกว่าสัญชาติอื่นประมาณร้อยละ 13.5 ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยด้านความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล การเตรียมเอกสาร การปรับตัวด้านภาษา และข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายหรือกระบวนการขอวีซ่าในกลุ่มผู้สมัครต่างชาติ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานของ ชัยยุทธ กลีบบัว (2565) ที่พบว่าความแตกต่างด้านสัญชาติมีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการตัดสินใจศึกษาต่อ
- 3. คณะของผู้ผ่านการคัดเลือก** เป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่สามารถอธิบายความแตกต่างของการรายงานตัวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าบางคณะมีแนวโน้มการรายงานตัวต่ำกว่าคณะอื่น ๆ ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ฯ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งมีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวลดลงประมาณร้อยละ 9-19 ผลดังกล่าวอาจสะท้อนถึงลักษณะของหลักสูตรและพฤติกรรมของผู้สมัครในแต่ละสาขาวิชา โดยบางคณะอาจมีจำนวนการรับเข้าศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ผู้ผ่านการคัดเลือกมีทางเลือกในการตัดสินใจมากขึ้น และอาจเปลี่ยนไปเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรหรือสถาบันอื่น นอกจากนี้ หลักสูตรบางสาขาอาจมีข้อกำหนดด้านพื้นฐานทางการศึกษาที่ไม่เฉพาะเจาะจงมากนัก ทำให้ผู้สมัครสามารถยื่นสมัครได้หลากหลายทางเลือก ส่งผลต่ออัตราการยืนยันสิทธิ์

เข้าศึกษา ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานของ Ouyang (2021) ที่พบว่าประเภทของคณะหรือสาขาวิชา มีผลต่อพฤติกรรมการรายงานตัว โดยนักศึกษาบางสาขามีแนวโน้มยื่นยัสนสิทธิ์สูงกว่าสาขาอื่นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยุทธ กลีบบัว (2564) ที่ระบุว่าชื่อเสียงและลักษณะของหลักสูตร เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ รวมถึงงานของกิตติการ สายธนู (2554) ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนให้ความสำคัญกับความสอดคล้องของสาขาวิชา กับเป้าหมายอาชีพ และคุณภาพของคณะหรือสถาบัน

4. **ประเภทหลักสูตร** เป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติต่อการรายงานตัว โดยกลุ่มของผู้ผ่านการคัดเลือกในหลักสูตรนานาชาติ/สองภาษา มีแนวโน้มในการรายงานตัวที่ต่ำกว่าหลักสูตรไทยที่ร้อยละ 9.5 ซึ่งผู้วิจัยมองว่าปัจจัยดังกล่าวอาจมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเรื่องการรายงานตัวของสัญชาติ โดยที่คนสัญชาติไทยมีแนวโน้มในการรายงานตัวมากกว่า และเนื่องจากว่าผู้ผ่านการคัดเลือกในกลุ่มดังกล่าวมักจะเป็นชาวต่างชาติ นอกจากนี้ปัจจัยที่อาจส่งผลทำให้แนวโน้มการรายงานตัวต่ำกว่าหลักสูตรไทย อาจเกิดจากค่าธรรมเนียมของหลักสูตรนานาชาติที่สูงกว่า
5. **รอบการรับสมัครที่ผ่านการคัดเลือก** รอบการสมัครที่ผ่านการคัดเลือกเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรายงานตัวอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่าผู้ผ่านการคัดเลือกในภาคการศึกษาที่ 1 รอบที่ 3 และภาคการศึกษาที่ 2 รอบที่ 1 มีความน่าจะเป็นในการรายงานตัวสูงกว่ารอบอื่น ๆ ร้อยละ 3.7 และ 6.2 ตามลำดับ ผลดังกล่าวอาจมีความเกี่ยวข้องกับระยะเวลาระหว่างการประกาศผลคัดเลือกจนถึงวันรายงานตัวที่มีความกระชับ รวมถึงอิทธิพลจากการได้รับทุนการศึกษาในรอบนั้น ๆ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้สมัครยื่นยัสนสิทธิ์ได้รวดเร็วขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ouyang และคณะ (2021) ที่ระบุว่าระยะเวลาระหว่างวันสมัครจนถึงการตอบรับมีผลต่อพฤติกรรมการเข้าศึกษา
6. **ทุนการศึกษา** ทุนการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจรายงานตัวสูงที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่ได้รับทุนมีโอกาสรายงานตัวสูงกว่าผู้ไม่ได้รับทุนถึงร้อยละ 29.5 ผลการศึกษานี้ตอกย้ำว่าปัจจัยทางการเงินเป็นแรงจูงใจหลักในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cho-Baker และคณะ (2022) และ Ouyang และคณะ (2021) ที่ระบุว่าความช่วยเหลือทางการเงินส่งผลต่อโอกาสการเข้าเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

6. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือกระดับบัณฑิตศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบเบื้องต้นมาเรียบเรียงเป็นแนวทางเพื่อให้มหาวิทยาลัยและส่วนงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นฐานข้อมูลในการพิจารณา หรือดำเนินการศึกษาเชิงลึกให้มีความสมบูรณ์ ก่อนนำไปปรับใช้จริง โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- 6.1 การศึกษาบริบทเชิงลึกและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างส่วนงาน เนื่องจากความแตกต่างของอัตราการรายงานตัวที่พบในแต่ละคณะอาจเกิดจากหลากหลายปัจจัยที่ซับซ้อนและยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจน ในทันที ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจบริบทภายในเฉพาะของแต่ละคณะอย่างละเอียด โดยอาจจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล (Information Sharing) ระหว่าง

คณะที่มีแนวโน้มอัตราการรายงานตัวสูงกับคณะอื่น ๆ เพื่อปรึกษาหารือและร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนที่แท้จริง ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ในปัจจุบันเป็นเพียงการแสดงผลแนวโน้มจากฐานข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งยังไม่สามารถระบุเหตุผลเชิงลึกที่เป็นแรงขับเคลื่อนพฤติกรรมการตัดสินใจสละสิทธิ์ได้ทั้งหมด การนำข้อมูลไปใช้จึงควรดำเนินการอย่างระมัดระวังและเป็นกลาง โดยมีเป้าหมายเพื่อพิจารณาความสมดุลของอัตราการรายงานตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงของแต่ละส่วนงานอย่างเหมาะสมที่สุด

6.2 การคาดการณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการรับเข้าศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการมีความเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยและส่วนงานอาจนำประเด็นที่ค้นพบไปพิจารณาศึกษาต่อด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 6.2.1. การยกระดับการสนับสนุนผู้สมัครชาวต่างชาติและหลักสูตรนานาชาติ ผู้วิจัยคาดการณ์ว่าปัจจัยด้านสัญชาติและประเภทหลักสูตรอาจมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ โดยเฉพาะประเด็นด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา ซึ่งผู้สมัครชาวต่างชาติและหลักสูตรนานาชาติมักมีภาระค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าปกติ ซึ่งอาจเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจรายงานตัว จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับความคุ้มค่าและปัจจัยทางการเงินนี้ พร้อมทั้งพิจารณาแนวทางสนับสนุนอื่น ๆ เช่น การเพิ่มหลากหลายทางภาษาในระบบการทำงาน การลดความซับซ้อนของขั้นตอนทางเอกสารและวีซ่า รวมถึงระบบที่ปรึกษาที่ใกล้ชิดเพื่อลดอุปสรรคที่อาจมีผลต่อการรายงานตัว
- 6.2.2. การศึกษาแนวทางการสื่อสารและติดตามผู้สมัครเชิงรุก มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ หรือภูมิหลังทางการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการสื่อสารที่ตอบโจทย์เฉพาะกลุ่ม โดยมุ่งเน้นการสร้างเชื่อมั่นและให้ข้อมูลที่จำเป็นในกลุ่มที่มีสถิติแนวโน้มการรายงานตัวค่อนข้างต่ำ เช่น ผู้ผ่านการคัดเลือกเพศชาย เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจในสัดส่วนที่เหมาะสม
- 6.2.3. การบริหารจัดการรอบการรับสมัครและกิจกรรมสร้างความผูกพัน: คณะอาจพิจารณานำข้อมูลความแตกต่างของพฤติกรรมกรรายงานตัวในแต่ละรอบการสมัครไปใช้วางแผนการรับเข้าศึกษาให้มีความมั่นคง พร้อมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมสร้างความผูกพัน (Engagement) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างส่วนงานกับผู้ผ่านการคัดเลือกก่อนถึงกำหนดการรายงานตัว ซึ่งอาจช่วยลดโอกาสในการสละสิทธิ์และรักษาอัตราการยืนยันสิทธิ์ให้เป็นไปตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยในระยะยาว

7. ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อพัฒนาคุณภาพของข้อมูลและการวิจัยในอนาคต โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความสมบูรณ์ของฐานข้อมูลซึ่งพบว่ามีปัญหาข้อมูลสูญหาย (Missing Value) ในบางตัวแปรสำคัญ เช่น เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) และประสบการณ์การทำงานในปริมาณที่ค่อนข้างมาก ส่งผลให้ผู้วิจัยไม่สามารถวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้ต่อการรายงานตัวได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อรองรับการเก็บข้อมูลในอนาคตให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น จะต้องมีการปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูล ให้การบันทึกข้อมูลในขั้นตอนการสมัครมี

ความครบถ้วนและเป็นรูปแบบเดียวกันมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อ
ยกระดับกระบวนการรับเข้าศึกษาได้อย่างแม่นยำ และถูกต้องมากขึ้น

นอกจากนี้ เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นกลุ่มประชากรที่จำกัดเฉพาะในบริบทของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพียง
แห่งเดียว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการวิจัยไปปรับใช้ในวงกว้าง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าการวิเคราะห์ในครั้งต่อไปควรมี
การศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบอัตราการรายงานตัวกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อช่วยให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นว่า ปัญหา
การสละสิทธิ์นั้นเป็นลักษณะร่วมที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษาภาพรวม หรือเป็นปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นจากบริบทภายใน
ของมหาวิทยาลัยเอง ขณะเดียวกัน นอกเหนือจากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงปริมาณจากฐานข้อมูลสถิติเพียงอย่าง
เดียว ควรมีการบูรณาการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ที่ตัดสินใจสละสิทธิ์
เพื่อให้เข้าใจถึงแรงจูงใจหรือเหตุผลเบื้องลึกที่สำคัญซึ่งอาจไม่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลของระบบรับสมัครเพียงอย่าง
เดียว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปต่อยอดและปรับใช้กับแต่ละส่วนงานได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์จริงมาก
ที่สุด

8. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดีด้วยความกรุณาและการสนับสนุนจากหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุก
ท่านที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้งานวิจัยชิ้นนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขอขอบพระคุณสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดที่ให้โอกาสและ
สนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลสถิติจากฐานข้อมูลสารสนเทศ ทั้งในส่วนของการรับสมัครเข้าศึกษาและระบบรายงาน
ตัวขึ้นทะเบียนนักศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่นำมาสู่การวิเคราะห์เชิงสถิติในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการประยุกต์ใช้แบบจำลองทางสถิติ Logistic Regression ทำให้ผลการวิจัยมีความถูกต้อง
แม่นยำ และเป็นไปตามหลักวิชาการ

ขอขอบคุณพี่ชนิกานต์ เครือยั่งยืน ที่คอยให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแก่ผู้วิจัย รวมถึงอนุเคราะห์รูปแบบ
การจัดทำเล่มงานวิจัย จนทำให้ผลงานชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อน และพี่ ๆ ในฝ่ายรับเข้าศึกษาและบริหารหลักสูตรปริญญาตรี ตลอดจนคุณปราง
อริยพัทธ์ และทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และการสนับสนุนอย่างดีเสมอมา จนส่งผลให้งานวิจัยชิ้นนี้เสร็จ
สมบูรณ์ได้ในท้ายที่สุด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
รายงานตัวของผู้ผ่านการคัดเลือกระดับบัณฑิตศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่” จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนงาน
ที่เกี่ยวข้องในการนำไปปรับปรุงกระบวนการรับสมัครและการสื่อสาร เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้มีความยั่งยืนสืบไป

9. เอกสารอ้างอิง

Ouyang, L., Liang, T., Xie, X., & Rizzolo, S. (2021). A logistic regression model to predict graduate student matriculation. *Journal of International Education and Practice*, 4(1&2), 24–33. <https://doi.org/10.30564/jiep.v4i1&2.2628>

Cho-Baker, S., Kell, H. J., & Fishtein, D. (2022). *Factors considered in graduate school decision-making: Implications for graduate school application and acceptance* (Research Report No. RR-22-06). ETS. <https://doi.org/10.1002/ets2.12249>

ชัยยุทธ กลีบบัว และอมราพร สุรการ. (2565). การศึกษาการตัดสินใจสมัครเรียน ความพึงพอใจ และความต้องการของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา. *สัปดาห์ทอ: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 28(4), 16–29.

กิตาการ สายธนู และจตุภัทร เมฆพ่ายพ. (2554). *การสร้างตัวแบบทำนายการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท. ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*